

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGAN / 17007480

Bijlage(n)
3

Datum 20 januari 2017
Betreft Aanbieding rapporten Nederlandse handel in agrarische producten
(Wageningen Economic Research) en Richting een toekomstbestendige
agribusiness (CBS)

Geachte Voorzitter,

Wageningen Economic Research en het Centraal Bureau voor de Statistiek hebben de omvang van de agrarische export geraamd. De cijfers zijn *voorlopig* en gebaseerd op de werkelijke exportcijfers van de eerste tien maanden van 2016 en een *raming* van de laatste twee maanden van 2016. Deze cijfers worden jaarlijks tijdens de Internationale Grüne Woche in Berlijn gepresenteerd.

Naast de export van agrarische goederen is op mijn verzoek de export van Nederlandse agrarische kennis- en innovatie zoveel mogelijk gekwantificeerd. Deze uitbreiding sluit aan bij mijn eerder uitgebrachte exportbrief (TK 33 625, nr. 227). Het doet mij een groot genoegen dat ik deze beide rapporten mag aanbieden. In deze brief ga ik kort in op de belangrijkste conclusies uit de rapporten.

Nederlandse handel in agrarische producten

De Nederlandse export van agrarische producten voor 2016 wordt geraamd op 85,0 miljard euro. Dat is een toename van 3,6 miljard euro (+ 4,4 procent) ten opzichte van vorig jaar, de grootste toename sinds 2011.

De export betreft voornamelijk voedsel, zoals groente, fruit, zuivel, vlees en bewerkte producten, en daarnaast ook hoogwaardige sierteelt. Van de totale export van 85 miljard euro is 23 miljard wederuitvoer: producten die Nederland importeert, in beperkte mate bewerkt en vervolgens exporteert.

De import van agrarische producten steeg in 2016 met 1,6 procent naar 57,1 miljard euro.

Positie van Nederland op de wereldranglijsten

Mondiaal wordt de lijst van de grootste exporteurs van agrarische producten aangevoerd door de Verenigde Staten. Nederland staat op de tweede plek en de top-5 bestaat verder uit Duitsland, Brazilië en China. Duitsland is de belangrijkste handelspartner voor Nederland. Een kwart van de agrarische export gaat naar

Duitsland. Van de totale agrarische export blijft ruim driekwart (77 procent) binnen Europa. Het gaat dan vooral om groenten, vlees en zuivel. Van buiten Europa is er vooral vraag naar Nederlandse bloemen en planten, gevolgd door vlees en zuivel.

Nederlandse export van agrarische kennis en technologie

Opvallend is ook de toenemende vraag naar Nederlandse landbouwmaterialen, innovaties en hoogwaardige technologie. Hiervan is voor bijna 9 miljard euro geëxporteerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om energiezuinige kassen, systemen voor precisielandbouw (via GPS en drones) en nieuwe gewassen van veredelaars, die waardoor gewassen beter bestand zijn tegen gevolgen van klimaatverandering en ziektes.

Reactie op de rapporten

De internationale koppositie van Nederland in Agri&Food sectoren kan onder meer worden versterkt door naast de export van traditionele landbouwproducten ook meer kennis en innovaties internationaal te vermarkten.

Op deze manier kan de Nederlandse Agri&Food sector helpen bij het verduurzamen van de wereldvoedselproductie en het uitbannen van honger en ondervoeding in de wereld. Zo concludeerde onlangs ook het *Hague Centre of Strategic Studies* dat de export van Nederlandse kennis naast het versterken van de economische positie van de Nederlandse agrarische sector kan bijdragen aan het oplossen van mondiale problemen, zoals klimaatverandering en de invloed daarvan op het wereldwijde voedselsysteem. Dit staat hoog op de agenda bij handelsmissies en ook het Nederlandse 'groen onderwijs' – wereldwijd toonaangevend – speelt hierin een belangrijke rol.

(w.g.)
Martijn van Dam
Staatssecretaris van Economische Zaken